

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ES VIDEKI FUGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egyes évre
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra

10 lrt — kr.
5 " — "
2 " — "
1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ**

Hirdetési díj:

10 soros péntek sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzetű hirdetések alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Helyi díj minden külön bejegyzéssel 80 kr.

Bánffy-párti maszlag.

II.

A publicista-irigység.

Péteri ur megengedi, hogy lehetne igazán tiszta választás, de amely behozna a magyar „képviselőházba százötven román-, tót-, szerb- és német-nemzetiségi képviselőt, paraszt-szocialistát“, még kegyesen megengedi, hogy „szépszámú függetlenségit“ is; hanem „egyetlen oly embert sem, aki a p p o n y i nagysága előtt leborulna, amint azt — „Én — Bartha Miklós“ cselekszi“. Ez Apponyira nézve „biztos haláltorkámenés“ . . . „harakiri“ volna.

Furcsán itéli meg úgy a fuziót, mint ezáltal a Széll-kormány-többségnek tagjává váló Apponyit s magát a fuzió által erősödő Széll-kormánytöbbséget!

A függetlenségi párt nem látja ilyen sötétnek a Széll-kormánypárttal fuzionáló Appony sorsát, de nem prókátoroskodik mellette, mint Péteri ur ellene.

Egy lehető tiszta-választással a képviselőházba bemenő nemzetiségpárti — vagy éppen „paraszt-szocialisták“ nagy számát sem tartja olyan veszedelmesnek, mint a milyen volt a Bánffy-párt hamisított és erőszakos, — választásnak csak esufolható módon beözönlő, önző párt-hatalmi többsége. — Megemlékszünk itt Magyarország régi történetében, a Nemzetet akkor alkotott nemesség forrasztó erejére; hogyha a különböző nemzetiségek közül érdemükért szerzett kutyabőrrel valaki nemessé lett: miként változott át magyarrá s mily büszkén vallotta magát ennek, még ha „Tallérossy Zebulon“ kiejtésével beszélt is magyarul. Ilyet várunk mi attól, ha a magyar polgár, illetőleg választói jognak kiterjesztésével, de valóban tiszta választások útján bejönnének azok az elemek, a magyar egy politikai Nemzet képviselőházába. A nemzeti jog élvezete megszűlné bennök a nemzeti kötelesség érzetét is . . . És lennének talán jobb magyarokká a közös hazában, mint azok a „gyász-magyarok“, kik helyzetök kiváltságait, amelyek őket hatalmon tartják, — szeretik csak és nem e Nemzetnek egyenjogusító és összeforrasztó — 1848-iki nagy törvényeit, amelyek minél többekre méltányos kiterjesztésében fekszik a Haza hü, áldozatkész gyermekeinek szaporítása. — A nemzetiségek ekkor talán kevésbé, — vagy éppen nemis gravitálnának, a hátuk megett álló rokonfajú és nyelvű államok felé; és a szocialisták is aligha esküdnének Lassalle, Marx és több idegen ajku és gondolkozású apostolokra; hanem vallanák szívből-lelékben és bizonyítványokban: „Extra Hungariam non est

vita . . .“ s nem bolyonganának nemzetközi ideák üres fellegeiben.

Azt a képtelen állítást is megmeri kockáztatni Péteri ur, hogy a „függetlenségi párt mondott le a tényleges önálló vámterületről s ezzel meglop-ták választóik szívet s elárulták a fuzió eszméjének“ ! A kormány csak kiegyezési s csak egy félévi provizóriumot kért s a függetlenségi pártiak *obstruáltak*, hogy őt egész évit adjanak; . . . elveikből tiszser annyit engedtek, mint amennyit kértek tőlök; *obstruáltak*, hogy Apponyi miniszteri széket nyerhessen.“ sat. satb.

Valóban már pirulni sem képes cinizmus kell az ilyen megfordított vádakkal dobálódzashoz.

A Bánffy-kormány az 1898: 1. tczikkkel megadta magának a provizóriumot s kötelezte magát, hogy ha 1898. Máj. 1-ig a kiegyezést Ausztriával meg nem köti: az 1867-es kiegyezési törvény alapján helyezkedik . . . Magyarország önálló vámterület-berendezési joga feláll és végrehajtatik . . . A provizórium ideje lejárt és a jog-effektuálás ideje beállt. És mit tett a kormány? Elnapolta az országgyűlést! S mikor szept. 5-ikén megnyitotta: nemis az orákulum kértelmőségéhez fordult többé az ellenzéki kérdézősködések ellenébe, hanem a fitymáló némaság jégkérgebe burkolódzott, amelyet az ország megnyugtató-sával tartozó kötelesség-érzet nem tudott leolvasztani.

És közelgett az év vége. Kellott volna a kormánynak a törvényes indem-nity; de az ellenzék nem adta meg s csinált a kormány ex-lexet, hogy majd megfekteti az alkotmányos országban, az alkotmányhoz ragaszkodó ellenzék — abszolút rendelkezésekkel. Ám a magyar alkotmánynak nincs 14 §-a s a magyar ellenzék sem osztrák abszolút-rendszerben növelt politikai báb, hanem egy ezeréves alkotmányos mult jogosultságát átérző életképes test, mely a Nemzet szívével érez és a Nemzet lelkével akar. És fegyverbe — az *obstrukció* negatív, — de a törvényen kívüli kormányt tértlenségre bénító fegyverbe öltözve állt ki az alkotmány sánczaira. És a harcban elbukott . . . nem a törvényes alkotmányt védő kisebbség, hanem a törvényes alkotmány elárulására vállalkozott többség!

Ha ez a harc, a parlamentarismus történetében egyedül áll is; de bebizonyította a magyar ellenzék, hogy a nyitotta a magyar ellenzék, hogy a magyar alkotmánynon a poklok ördögei sem győznek. „Perrupit Acheronta . . . Hercules labor“!

Nem aspirált és nem aspirál hatal-

mi állásra a magyar — par excellence — *közjogi ellenzék*, amit úgy neveznek hogy „Függetlenségi és 48-as párt.“ Nem kívánczok ez arra, hogy hivatit nevezze ki főispánokká, szolgabírókká, községi jegyzökké. A javadalmazásokat, állásokat befolyásokat, kitüntetések, politikai jutalmazásként osztogassa“. De nemis „sétálgatott a filosofikus lemondás kertjében“; nem „itatta a parasztokat pezsgővel s nem játszattott velök mafaót“; hagyta azt a mágnásokak és a kapaszkodóknak de nem szoritotta ezeket sem „kapálásra, sem kaszálásra“, hagyta a Bánffy-pártra, hogy „hajtsa lovaival, ökreivel, szamarai-val az embereket s lövöldöztesse vak-töltéseivel nyulait a vadászra.“ Hagyja az ilyen nemes sportot és a talpnyalást ezután is rájok és az Apponyi pártra, ha a fuzióba belement s netalán meghazudtolja a függetlenségi és 48-as párt-nak imént még róla feltett jó véleményét s elfoglalandó hatáskörét a Nemzet és Haza érdekei ellen használná?;

A függetlenségi és 48-as párt az 1867-ki kiegyezési törvények ideje alatt, nem akar egyéb lenni, mint híven meg-örzött és tántoríthatlan szilárdsággal beváltott programja szerint: a Nemzet és Haza függetlenségének *jogvédője*. Azokat a hiányos közösügyes törvényeket ugyan csak „necessarium malum“-nak tekinti; de a mi jó bennök van, azt megkívánja, hogy tisztelje és megtartsa Magyarország minden kormánya, mint oly lépcsőt, amelyen — amit a függetlenségi és 48-as párt akar: a Magyar Állam teljes és bevégzett függetlenségére lehet felemelkedni.

A függetlenségi és 48-as párt nem vesztette el ezt „a harminczkét év óta deklinált és konjugált független Magyarországot“, hanem harcrol érte, de úgy, a mint az 1848-iki nagy törvények megte-rementették!

III.

Kossuth Ferencs és a fuzió.

Péteri urnak nemcsak Bartha Miklós kell . . . Ő az egyesült függetlenségi és 48-as pártot vezérével — K o s s u t h Ferenczcel befalni akarja. Ezt már nem azért, hogy ragyogó tollu publicista, hanem azért, mert bizik abban, hogy a *független Magyarország eszméje*, nemcsak pártja programjában él hanem valósulnia lehet és kell! És ezt a hitét, elég vakmerő határozottan kifejezni, mint a szent meggyőződés embere, daczára annak, hogy Péteri ur, a „szélsóbaloldal bukása“ halotti dalát megírta az egész párt felett s az elzengő kar már szervezte volt.

A krokodil fájdalom-könnyek legfőbb

tárgyát: az Apponyi-fuziót nem feledhetve, Kossuth Ferenczet is bele kell kevernie a fuzió posványába . . . hiszen Bartha Miklós csakugyan intézett hozzá oly tárgyú levelet és Kossuth válaszolt neki.

De hát Kossuth Ferencz nyilatkozatai, korántsem oda vágnak, a hová Péteri ur erőltetni akarja. Oly politikai erkölcsről tesznek ugyanis bizonyosságot, amelyet Péteri ur felfogni sem tud, amilyennel az egzigencziákban csavargó politikában, a multban mások nem, csak a „Nagy Kossuth“ és hivei bírtak; annyival kevésbé bírnak ma mások, a nagy férfinak név és elv örökösén és az ő eszmetársain kívül; akik a míg nemes feladatuk sikerül is: tisztességek, a célhoz illőnek tartják, hogy megbecsüljék mások elvhűségét s feltétlezzék eszközeik tisztaságát, amelyeket céljukra használnak.

Lehet, hogy ez az erkölcs, azok szerint, a kik a politika fufangos útjain „mundus vult decipi, ergo decipiatu.“ elvet követik *eszélytelen* s egyáltalában nem visz közelebb a célhoz; sőt megkönnyíti az ellenfélnek az akadályok utbarakását: de annyi bizonyos, hogy a pártelnök tisztasága iránt olthatatlan bizalmat gerjeszteni — és a pártvezér iránt a tiszteletet fenntartani legalkalmasabb, a jobaráltban s meghódítja még az ellenséget is, — ha ugyan jelleme még az erény behatásának engedni képes.

„Most azonban — mondja Kossuth Ferencz — sem a küzdelemben, sem a béketárgyalásokban nem kerülhetett szóba egyetlenegy párt hatalmi kérdése sem.“

Tehát akik mindenből parthatalmi nyereséget akarnak kivonni, csak azok láthatnak oly fontos harezban is hatalmi-érdekért való küzdelmet, mint a milyet

a hatalmi-állásához görcsösen ragaszkodó és csakugyan ily érdekből harczoló Bánffy-párt ellen a szövetség ellenzékben a függetlenségi és 48-as párt folytatott — kizárólag a veszélyben forgó nemzeti jogok érdekében.

Ha a Bánffy-kormány bukása elkövetkezik, — a politikai következetesség szerint — kormányváltásnak kell lennie . . . olyan kormánynak kell tennie: a 67-es alapon álló kivédett többség — és az ezt fenntartani kívánó királyi akarat szerint helyére lépnie, amely azon gonosz célokat, azon gonosz eszközökkel, amit és amivel a Bánffy-kormány — nem erőszakolja; de ennek a kormánynak felépése — legalább a függetl. és 48-as párt lelkében nem vonta maga után okvetlenül a fuziót, sőt Kossuth politikai erkölcsi érzése szerint:

„megsértené a nemzeti pártot, a ki azt tenné fel róla, hogy nyíltan a törvények uralmáért s a visszaélések eltiprásáért küzd; titokban pedig hatalmi vágy ösztönzi. Egyébiránt 35 ember s a kormánypártból kilépettekkel együtt (is csak) 63 ember nem képez kormány-képes csoportot számarányánál fogva sem; csak úgy lehet kormányképes, ha a kormánypárt nagyobb része hozzácsatlakozik, a mi pedig közvetlenül az erős küzdelem után lehetetlenség.“

Fünek kell előbb nőni a nyomokon, melyeket az erős küzdelem hagyott.

A nemzeti párt pedig nem olyan, hogy hatalomért beállna oda, ahol nem látja előbb bebizonyítva azt, hogy az. a miért küzdött, nemcsak hogy megvan, de a (mi nehezebb) megis marad.“

Ime ilyen jóhiszemű Kossuth Ferencz erkölcsé. Mégis azt meri állítani Péteri—Pasquino, hogy Kossuth Ferencz és az egész függetl. és 48-as párt akarta és előkészítette a fuziót és ezzel beállt a „szélsőbal bukása.“

A függetlenségi eszme érdekében a

Az apa.

A »Debrecezen« tárczája.
Irtá: **Farkas Mihály.**

Reggel felé járt az idő. A madarak vidáman szögdécseltek ágró-ágra s csicsérgésüktől hangos volt a tájék.

A völgy mélyében fekvő gyár előtt lassankint gyülekezni kezdtek a munkások. — Kérges telyerű, mord arczu emberek, kiknek életük nem egyéb, mint nyomorult tengődés, a mindennapi kenyérért való adáz küzdelem . . .

A természet szépsége, a kellemes tavaszi fuvalat mintha felvillanyozta volna ezeket a szegény embereket. Mert a máskor komor, aggodalmas arczokon a vidámság derűje honolt.

Kedélyes beszélgetések között várták az időt, a míg a gyár kapui megnyílnak, és megkezdhetik robot munkájukat. Vidám kaczagás, jóízű nevetés, hangos beszéd hallatszott, a mely harmonikusan olvadt össze a madarak danával.

Egyszerre éles kürtszó hallatszik, jelezve, hogy a munka idője megérkezett.

A láрма elcsendesül. Mindegyik siet a maga helyére, hogy mielőbb megkezdhesse fárasztó munkáját.

A »Reéz és társa« cég tulajdonát képező gépgyár egyike a legnagyobb ipar vállalatoknak. Ötszáz ember foglalkoztat. Ötszáz éhező családnak ad kenyeret.

Az öreg Reéz, a gyár tulajdonosa, kiról a rossz nyelvek azt beszélék, hogy valamikor alsóbb rangu pálinkás boltokban árulgatta a kupiczát, egy parvenü dölyfőségével szokta mondogatni:

— Két kezem keserves munkájával, sok átvirrasztott éjszaka árán szereztem vagyonomat, Belsőletesen dolgoztam. Soha senkit meg nem károsítottam, senkit meg nem csaltam.

Ezeket a szavakat úgy látszik hallhatta valakitől smivel megtetszetek neki szórul-szóra megtanulta és mindannyiszor ismételteti, valahányszor idegen emberek társaságába kerül. Különben jó ember volt, de rettenetesen fukar. Egy Harpagon modern kiadásban. Reszkett a pénzért, de azért mindenkinek megadta járandóságát, szontul azonban egy filért sem. Jótékony célú emberbaráti intézményekre sohasem adott s daczára rengeteg vagyonának, mégis egyszerű életmódot folytatott.

A gyár vezetője Bán Ferencz élő ellentéje volt főnökének. Jó szívé, mély érzésű ember, ki nem tudott megtagadni semmit a hozzá folyamodó szegényektől. Ha pénze nem volt, a mi tekintve sovány fizetését és nagy családját, gyakran megeseit vele, hát felfogadta a hozzá folyamodókat a gyárba. És ezzel még nagyobb jótékonytságot gyakorolt, mert pénz helyett kenyeret adott a szegénynek.

Kapott is szerencse- és boldogság kívánatokat annyit, hogy ha csak a féle is teljesült

közösügyes alapon álló pártok erőlködése soha döntő szolgálatot nem tehet; tehát ily fuzió nem kívánatos, sem előállítására a függetl. és 48-as párttól közremunkálást nemis várhat. Mert bár hányszor alakuljon egy egy fuzió kormány, nem azt bizonyítja meg, hogy a 67-es közösügyes alapon lehet magyar — befejezett független államiságot kifejleszteni, ami pedig a Kossuth pártnak végcélja; hanem csak azt, hogy van benne valami, a minek lelkiismeretes kihasználásával lehet előre lépést tenni — a közösügyes nyügök tágitásával — a *perszoal unio* felé; de amelyet már bizonyára, nem a mostanában, még a fuzióval is megerősödött kormánypárt fog végrehajtani, hanem a történeti viszonyok alakulása által adott helyzet felhasználásával az a párt, amely Magyarország ilyes jövőjének reményét soha fel nem adta, fel sem adja, hanem folytonosan a célra munkálva türelemmel ki tudja várni azt a kívánatos időt.

Nehogy valaki azt mondja, hogy a függetl. és 48-as párt ezért egy magyar forradalmat idézne elő mint végeszköz. Nem! . . . Nincs szükség ily „ultima ratio“ ra; elvezet arra az az ut, amelyen a közös-ügyes osztrák és magyar birodalom felbomlasztására elindultak az osztrák állam german és szláv elemei magok. Ezek kiengesztelhetetlen rivalitása teremti meg, hogy Magyarország a független és magában erős állam minden feltételével birjon, hogy maga a dinasztia a súlyt ide helyezze és meg is találja, ebben feltételezett biztosságát. Ilyen magyar államot pedig nem a 67-es közösügyes alapon lehet megteremteni.

A függetlenségi és 48-as párt hatalmas s miként tudja, hogy Nemzetek

volna, hát örökös jólét és meglegedés honolt volna otthonában.

Pedig nem így volt. Az öreg Bán nagy anyagi zavarokkal küzdött Három leányt adott férjhez, a mi manapság nem csekély dolog. Fiainak a neveltetése is sok pénzbe került.

A család büszkesége Kálmán, a legidősebb fiu volt, ki mint katonatiszt a 16-ik huszárezredben szolgált Budapesten. Mohó vágygyal olvasta Bán a fia leveleit, mely a fiui ragaszkodást es az apa iránti rajongó szeretetet eszetel szavakkal kezdődött és rendszeren pénzkérésrel végződött. Már annyira megszokta fia örökös zaklatását, hogy a mikor valamelyik levelen felismerte fia irását előbb fel se bontotta, míg, ha véletlenül volt pénze, a sajtójai, ha nem volt, hát a barátjától s ismerőseitől kölcsön vett pénzt postára nem tette, hogy Kálmán valahogy zavarba ne jöjjön. Főnökéhez sohasem folyamodott előlegért, mert jól ismerte s tudta, hogy úgy sem kapna.

Rövid idő alatt az öreg Bán nyakig uszott az adósságban. Fia pazarlása a tönk szélére juttatta. Hirtelen megöszült baja és arcának mély ránczai bánatos, inkább komor kinezése sejteti engedték a szomorú valót.

A jelzett napon Bán a szokottnál korábban kelt fel. Nyugtalan álmai lehettek, mert arcza halovány, beesett volt, szemei tüzes égtek.

A munkások rögtön észrevették, hogy

és birodalmak élete nem rövid évek, talán nemis évtizedek szerint számíthatik: saját nemzete, hazája ügyében is, a viszonyok és események logikája szerint ki tudja várni ez alakulást...

Elhiszem, hogy e hazának ma élő millió és millió gyermekét saját testi szemeikkel szeretnék meglátni s minél előbb ezt a boldogító alakulást, amelyért „ajkaikon buzgó imádság epedez” s talán a 67-es alapon állók is örömmel behelyezkednének oly viszonyokba, de hát ez rövidebb vagy hosszabb idő kérdése, a mostani államviszonyok szerint be kell várni; azonban nem „sült galambként szája röpülését várni”, hanem buzgó és céltudatos észszel és kézzel munkálni eljöveteletét. A mostani munkások „nyomán — lehet — hogy fűző;” de a jövő nemzedéknek sajátja lesz: ilyen Magyarország. — „ígéret földje.”

Hát igen!... Hadd próbálják ki a közönséges alapon való kormányzást a már elmúlt kormányok nyomán Széll, majd Apponyi vagy ezek után jövő „merész vállalkozók” A midőn mindet elhasználja ez a Magyarországot megbénító közös-ügyes állapot, akkor jönnek a függetlenségi és 48-as párt elvéinek és munkájának örökösei, akik átvesszik a haza szent földjébe temetkezésként a zászlót és ismétlik azt az örök igazságot, hogy „a magyar nemzet államát csak saját geniusza szerint alkotott törvények szerint, mint önálló és független Magyarország lehet és kell kormányozni” és amint szólnak azokról cselekednek.

„Az intézmények jósága, a törvények bölcsesége, a közigazgatás, a közgazdaság sat.” nem személyektől, hanem a honszeretet megszentelt érzésétől függ,

ebben a szent, ebben az egyetlenegy Hazában. Ez teremti itt a személyeket, ennek kell vezetnie a munkát; amit ez át nem hatott, olyan mint az idegen növény, amelyet a neki való talajból és éghajlat alól idegenbe ültettek át... nem fejlődik, nem virágzik, nem gyümölcsözik, hanem csenevész és elhal.

Lehetnek a függetlenségi és 48-as pártnak alárendelt dolgokban egy vagy másképpen gondolkozó tagjai; de a mi fő: a Nemzet és haza boldogabb jövője biztosítására nézve, egyetértenek és együtt is fognak cselekedni akár Kossuth, akár Bartha Miklós és a többiről van szó.

És az ő imádságuk nem az ember imádság igéje, amit az antropolatrikus Péteri akar szájukba csempészni: „jőjjön el Apponyinak az országa;” hanem az a amit magas erkölcsű, honszeretettől ihletett fiának a magyar hazafi erkölcs martyrjának, a Nemzet geniusza fakasztott a lelkéből: „Isten áldd meg a magyart!” ...

— a — r.

A képviselőház.

Madarász korelnök tegnap kifüggesztette a hivatalos plakátumokat, a melyek hírül adják az ország közönségének, hogy a képviselőház márczius el-őjén délelőtt tíz óraker ülést tart. Ez történelmi jelentőségű ülése a képviselőháznak. Bemutatkozott a Széll-kormány, amely az alkotmányt folyt küzdelemben született meg s a mely valójában a magyar alkotmány erejének győzedelme.

Ez ülés tanácskozását még Madarász József korelnök vezette, Mindjárt az elnöki megnyitó után Csavossy haznagy bevezette az ülés terembe a Széll-kormány tagjait, akik helyet foglaltak a miniszteri bársonyszék-ken, a Ház minden oldalán fölhangzó éljenzések közl.

Erre fölolvastatta Madarász elnök Bánffy

bárónak utolsó átiratát, a melyben értesíti az országgyűlést, hogy a felsék, a minap bejelentett lemondását elfogadta. Ennek a fölolvására is fölhangzott az éljen — az ellenzéki oldalon. Madarász ezután az új kormány ki-nevezésének kéziratát olvastatta fel.

A mint ez elhangzott, fölállt Széll Ká-mán, hogy elmondja a maga és kabinetje ré-szeröl kormányzati programbeszédét, a melyben nyilatkozott az ellenzékek költött békeszerződésről s a békekötésbe föl nem vett ellenzéki kívánságok teljesítéséről, a cen-zus leszállításáról, a kandidálás jogának meg-szüntetéséről és más egyebekről, a jövendő alakulásáról s arról a sokirányú es nagy föl-adról, a melyek az országgyűlésre vára-koznak.

Fölállottak a pártok vezeterei és állás-pontjukat meghatározták. A l folyt küzde-lemre mindenki visszaekintett, kifejezésre jut-tatták a pártegyesülési szándékokat.

Az ülés a csütörtöki ülés napirendjének megállapítása után eloszlott.

Ma délután egy óraker a főrendiház ülé-sében is bemutatkozott az új kormány s itt is elmondja Széll a programbeszédét.

Nagy érdeklődéssel várokoznak a poli-tikusok az ellenzéki pártok értekezletének le-folyására és eredményére.

Horánszky Nándorhoz, a nemzeti párt elnökéhez Apponyi Albert gróftól tegnap délelött távirat érkezett, amelyben értesíti, hogy atyja mellől való távozása, a beteg öreg urnak szerföltöt válságos állapota miatt, a pillanatban teljesen ki van zárva s t e l j e s b e l e n y u g v á s á t j e l e n t i mindamaz intézkedésekhez, a melyeket a párt ez alkalommal elhatározni szüksége-seknek vél.

Bucsuzások.

A szabadelvű párt tagjai tegnap d. e. 10 és fél óraker gyűltek össze a pártkör helyiségeiben s innen 11 óraker hajtottak a miniszterelnöki palota elé.

Ennek tágas disztermébe belépő Bánffy harsány éljennel fogadták, a miután Podma-

elégedés honol

őreg Bán nagy rom leányt adott csekély dolog pénzébe került. Alán, a legidő-natizst a 16-ik apesten. Mohó leveleit, mely a iranti rajongó kezdődött és itt. Már annyira at, hogy a mikor a irasat előbb fel il volt pénze, a t a barátjától s zt postára nem zavarba ne jőj-yamadott elide-hogy ugy sem

őreg Bán nyakig pazarlása a tönk egősül baja és s, inkább komor zomorú valót. szokottnál koráb i lehettek, mert zemei tűzbe szrevették, hogy

rossz kedve van az öregnek. (Általában így hívták Bánt a gyárban.) Kettőzött szorgalom-mal láttak tehát a munkához: mert amennyire barátságos és elnéző volt jókedvében, annyira szigorúvá és kötekedővé vált, ha a rossz hangulat elfogta.

Az öreg Krémer, a munkafelügyelő megremegett, amint észrevette, hogy Bán szigorú arccal felé közeledik. De mielőtt hozzáért volna, a táviratkihordó lépett be az ajtón és sürgőnyt nyújtott át Bánnak.

Idegesen, reszkető kezekkel bontotta fel és olvasta:

— Becsületbeli adósságom 300 frt. Huszonnégy óra alatt ki kell fizetnem, különben elvesztem.

Kálmán.

Bán kétszer is elolvasta a sürgőnyt. — Arcza fakoszióivé volt, és térde annnira remegett, hogy belé kellett fogódznia a közel álló vas oszlopba, hogy össze ne essek. — Végre erőt vett magán s lassu, vontatott lépésekkel megindult. Amint kiért az udvarra, a friss, üde levegő megcsapta arczát, amitől egy kisé magához tért. El kezdett gondolkodni.

— Hát ezt érdemeltem a fiamtól? Míg én itt dolgoztam, kinlódtam, addig Kálmán végtelen könnyelműségében, eltékozolta a kevesesen szerzett pénzt? S most is, mily röviden kér, szinte parancs számba lehetne venni! Erőt vett rajta az indulat. Vesszen az

a gonosz gyerek, ha ennyire meg tudott feledkezni magáról.

Felindulása csak egy pillanatig tartott, mert már a másik perczen valami megmagyarazhatatlan erzés vett erőt rajta. A szerető, apai szív kerítette hatalmába s még azt is megbánta, hogy rosszat mert gondolni a fiára. Istenem, hisz nem is követett el oly nagy bűnt a fiu, Bizonyosan a körülmények-nak kellett engednie, amikor leült kártyazni. Sokszor történik, hogy az embernek kény-szerből olyan dolgokat kell cselekednie, amelyeket máskor megvet, utál.

Szinte fölvidult, amint ezt így szépen elgondolta. Igen ám, de hol vegyen most ennyit pénzt? Egész délelött és delután pénz után járt. Hiába. Mindenütt vassau asító vá-laszt kapott. Hol kereken megtagadták kéré-sét, hol megkerülő uton adták tudtára, hogy legnagyobb sajnálatukra, de most nem telje-síthetik a kérést. Este felé jött vissza, ösz-szetörve a megaláztatásoktól és a félelemtől. Mi lesz most? Ha holnap reggelig nem küld-heti el a pénzt, Kálmán elveszett. Nem, ezt nem engedheti, még ha lopnia kell, mégis megszerzi a pénzt. Legjobb lesz, ha bemegy a főnökhöz.

Husz évi búséges szolgálat köti a gyárhoz és ez alatt az idő alatt sohasem for-dult segélyért főnökehez. De most, most megteszi. Előre elgondolta, hogy mit fog mondani. Szép, hatásos beszédet gondolt ki,

amelyben sok évi szolgálatára, hűségére, vég-telen halájjára fog hivatkozni És ha ez sem használ, le fog térdelni s úgy könyörög majd segítségért...

Az irodában lázasan folyt a munka. Az esti postát kellett elkészíteni. Az öreg Reéz éppen a könyvelőt dorgálta a posta késéseért, amikor Bán belépett. Megremegett midőn meghallotta a főnök rikácsoló hangját, de erőt vett magán és halkán megkopogtatta az ajtót. Éles, durva hang hallatszott belülről:

— Szabad.

Vakító fényesség hatolt a szemébe, midőn benyitott s mikor a főnök rideg, dühös arczát megpillantotta, hirtelen megzavarodott. Iszonyu zugást érzett a fejében, szive örülten kezdett kalimpálni Beszélni akart, de csak értelmetlen szavak, zavaros, kuszált mondatok hagyták el ajkát. Egyszerre elsötétült előtte minden s élettelenül bukott a gyalult, finom padozatra.

A hivatalnokok rémülten futottak össze s alázatós fejbólintással helyeselték a főnök cinikus mondását:

— Ugy látszik, részeg volt. Intelligens ember, hogy is ihatja le magát ennyire?...

II.

A fővárosi lapok másnap lakonikus rövidséggel írták meg, hogy Bán Kálmán hu-szár hadnagy agyonlőtte magát.

niczky Fr. br. a kör nevében üdvözölte a lelépett miniszterelőköket.

Bánffy br. válaszolt ezután mélyen meghatva s beszéde után kézzorítással vált el minden megjelent tagtól. Sokan a tagok közül tisztelgették a bárónénál is.

A kereskedelmi miniszteriumban ugyan csak tegnap délben 12 órakor volt Daniél Ernő báró miniszter bucsuja a tisztikartól, melynek érzését Schmidt József államtitkár tolmácsolta.

A belügyminiszteriumból hasonló történt Perczel Dezső távozása, a hol Jakabffy Imre államtitkár beszélt.

Természetesen a hivatal-foglalások is végbementek hasonló szertartással.

A faklyásmenet,

a melyet a győzedelmes ellenzék tisztelgetére a fővárosban tegnapi este tervelték, ellenhíresztelések dacára is a kijelölt időben és program szerint megtartották.

Sok ember gyülekezett ő sze ez alkalomból a vármház-terén, hol a tüntető polgarok között faklyákat osztottak szét. A faklyavivők nyolczas sorokban indultak meg s a járóelők sokaságával felszaporodva vonultak a Kalvin-terén át a függetlenségi pártkör muzeum-köruton levő helyisége elé. Itt Fenyffy Kálmán üdvözölte a függetlenségi pártot és annak elnöke, Kossuth Ferenczet. Az üdvözölő szavakra Kossuth Ferencz felelt. Örömeinek adott kifejezést és köszönetét nyilvánította a megtiszteltetésért, melyben a polgarság őt és a pártot részesítette. Valaszában biztosította a polgárokat, hogy a harcot az alkotmány megvédelese s a haza érdekeben folytatni fogják mindaddig, a mig győzelmet nem aratnak. Innen a menet a nemzeti pártkör elé vonult, hol dr. Molnar Jenő szólott. A párt nevében Szentiványi Árpád köszönte meg rövid beszédben a polgárok üdvözölését. Innen a menet az Ugron-fele Bartha Miklós vezetése alatt álló párt Jozsef-köruti helyisége elé vonult, hol dr. Schweighoffer Ferencz üdvözölte a part egybegyűit tagjait és Polonyf válaszolt. Ezután a menet a néppárt helyisége elé ért, hol Kovács Lajos volt az üdvözölő szónok.

A beszédre ifj. graf. Zichy János felelt a part nevében. Beszédében kikelt ama sokszor hangoztatott állítás ellen, hogy a néppárt hazafiatlan és hivatkozott a királyra, mint az alkotmány legigazabb őrére, aki erről most is rendkívüli módon tanubizonyságot tett. A menetet azután rendezben, minden közbevetés-nélkül szetoszlott. U közben s az egyes üdvözölések alkalmával a zenekar a Rákóczy-indulót s a Kossuth-nótát játszott, Bánffy és Tiszát a tömeg folytonosan abczugolta, a királyt pedig lelkesen éljen-ztek.

Alborák öngyilkossága.

— Az »Agence Havas« távirati jelentései. —

I.

An Redaction »Debreczen« Hongrois. Paris, 1899. febr. hó 29.

Igi voilà Alborák H fait dans le ville grand conspiration H vaut »előleg« et »korona-ser.«

(Itt van Alborák. Az egész várost lázas izgatottságba hozta. Előlegét és koronaszert akar.)

II.

E táviratot d. u. 1 ó. 20 perckor kaptuk, ép akkor, midőn már a táviratok korektura és revízió átesve a gépben voltak és így be nem vehettük.

Meg kell jegyeznünk, hogy a távirat rejtélye rövidségével meglehetősen ámulatba ejtett bennünket.

Rögtön visszatáviratoztunk (fordításban adjuk csak):

III.

Alborák, Paris Agense Havas.

Debreczen, 1898 február 30.

Előlegét in spe és koronaszert in partibus infidelium fizessen ön rendelkezére előmutatónak. Érteke áru. Tegye s... stb.

»Debreczen« szerkesztősége.

Megvalljuk, hogy e távirat elküldése után ideig mély aggodalommal voltunk eltelve Alborák sorsa iránt és ha a »Matin,« »Figaro« vagy »Le petit Journal Amusante«-ban ezt olvassuk, hogy:

— **Öngyilkosság.** A Szajna partján ma egy felpuffadt férfi testére találtak. A tetem sokáig heverhetett a vízben, mire az előre haladott feloszlás jelei is mutatnak. Nevét és allását nem sikerült megállapítani, némi nyomot egy magyarországi sürgönyös számos zalogczédula szolgálhatnak stb., stb.

Hát egy csöppet se lettünk volna meglepetve.

A meglepetés ránk nézve csak akkor kezdődött, mikor megkaptuk Alborák következő sürgönyét:

IV.

A tekintetes kir. járásbíróshoz Debreczenben.

A »Debreczen« szerkesztősége tartozik nekem 100 frt ára ígérettel, s mivel többszöri felszólításaim dacára sem váltotta a beígértet, kérem sommas váltó keresetemben, méltóztassék őt ez összeg, három hó előtti számított 5%-os kamatai és 7 frt 20 kr perköltségber elmarasztalni.

alázatos szolgálja

Alborák Emőd Mária.

A sürgöny alatt még ez állott:

— Öreg! küldjetek pénzt, mert perelek.

Bóri Emi Mari.

Mundanunk sem kell, hogy teljes megvetéssel a tűzbe dobtuk a keresetet és nem juttattuk el rendeltetés helyére.

Talán el is felejtkezünk az egészről, ha a Havas ügynökség harmadnap ismét nem küldi e táviratot:

V.

Au Redaction »Debreczen«.

Hangrois.

Here the gentlemen Alborák stb. (Itt Alborák dzentrel mén) mai nap öngyilkossági kísérletet követett el.

Havas.

Megijedve, »válasz fizetve« irtuk vissza:

Agence Havas

Paris.

Was that make te Alborák? Is it the question! — (Mit csinált Alborák? Ez a kérdés.)

»Debreczen«.

A választ mai napig várjuk, mivel munkatársunk a választ fizetve úgy értekte, hogy óvალასzt fáradozása fejében egy nyakkenőt és a távirat díjával jön fizetve.

Igy az Agence Havas adós maradt a válasszal, úgy szintén munkatársunk a díjjal és Sebörák sorsa még mindig nincs eldöntve.

(—sári.)

Táviratok.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Érk. d. u. 2 óra 30 pkor.

Mindjárt az ülés elején érdekes volt a Széll-kabinet bevonulása, mely a király éltetésével történt. Széll Kálmán miniszterelnök beszédében kéri a Ház, különösen pedig a 67-es elveken állók támogatását. Horánszky N. válaszában helyesli az új kormányelnök elveit s pártja nevében a támogatást megígéri.

Kossuth Ferencz szép beszédben dicsérte meg a király alkotmányosságát, beszéltek még Molnar János és Polonyi. A névszerinti szavazásokat visszavonták.

Holnap fog az elnökválasztás megjelteni.

HIREK.

Mulatságok sorrendje.

Márcz. 2. Postatisztek hangverseny a Margit-fürdő disztermében.

* **Bánffy báró vigasza.** Bánffy báró, kinél csufosabban miniszterelnök még nem bukott meg, a Rivierára megy hogy kipihenje a parlamenti küzdelmek fáradalmait. Viszavonul egy időre a politikai szereplésből és átengedi magát az emlékeknek. És ha elgondolja az utóbbi napok eseményeit nem utolsósorban vigaszként fog szolgálni az a tudat, hogy volt egy párt, mely az utolsó perczekig kitartott mellette. Sőt meg azontul is mert amikor már nyilvánvalóvá és teljesen elkerülhetetlenné vált bukása iránta érzett ragaszkodásának, szeretetének és nagyrabecsülésének meleg hangu feliratban adott kifejezést. És ez a párt, amely egyedül maradt a hódolók és alázkodók lómentelen seregében, mondom ez a párt a debreczeni szabadelvű párt.

Ez a dolog azonban egy csöppet sem fogja gátolni a debreczeni szabadelvűpárt önzetlenül gondolkodó tagjait abban, hogy legközelebb hódoló feliratban üdvözöljék az új kormányt.

Ugy látszik ők is a francziák jeles szavával élnek: Megbukott a miniszterelnök, éljen az új miniszterelnök.

* **A városzházról.** A jog és pénzügyi bizottság tegnap d. u. Vecsey Imre főjegyző elnökelete alatt ülést tartott, melyen több fontos tárgyat készítettek elő a márczius közgyűlésnek. Ezen a gyűlésen tárgyalták K. Tóth Kálmán felebbezését, ki megtámadta a közgyűlési határozatot, mely a ref. egyház szegényházától 1400 frt évi segélyt elvon csupán a 80.000 frt alapítvány 5%-os kamatját hagyja meg. Felebezett e határozat ellen a ref. egyház nevében Némethy Lajos ref. lelkész is. A jog és pénzügyi bizottság azonban nem vette figyelembe sem a felebbezést, sem a humanus intézményt, hanem egyszerűen kimondta, hogy az 1400 frt segélyt, mely nem alapítványi természetű járuléka volt, megvonja. Kezdiük hozzásszólani hogy Debreczen humanus intézeteit maga város teszi lehetetlenné szűkmarkuságával.

Üres reprezentációkra ezeket költenek de a kérő szó süket fülekre talál. A helyi ref. egyház ama kérelmet, hogy a Bethlen utcai volt iskola épület továbbra is átadassék a tantermek nélkül szűkösök egyháznak iskolai célra, levették a napirendről addig, mig az elemi iskolai vegyes bizottság az iskolaügy fejlesztése ügyében jelentését beadja. Vargha László h. b. biz. tagja menyi g. kath. lelkésznek 80 illetve 40 jutalmat javasol kiadni a bizottság. E felhívásról a márcziusi közgyűlés fog dönteni.

* **Medve Zoltán dr. kitüntetése.** király dr. Medve Zoltannak, a ki több éven át gróf Dégenfeld József főispán titkár volt, a miniszteri segédtitkari címet adományozta.

* **Tisztelgés az új dandárparancsnoknál.** Szartory dandárparancsnoknál, az elhelyezett Jekelfalussy tábornok helyét tölti be, tegnapielőtt tisztelgett az egész tisztikar. A dandár parancsnok szívesen fogadta az üdvözölést s köszönetet mondott az egész tisztikarnak, a rokonszeny megnyilatkozásáért.

* **A h.-hadházi polgári dalegylet táncmulatsága.** Vasárnap tartotta meg a hadházi dalegylet táncmulatságát a vendéglő nagytermében. — A táncmulatságot hangverseny előzte meg. A nagyszámú közönség lelkesen tapsolt a közreműködőknek. Különösen megérdemelt tapsot kaptak Öry Tamás és Végh József remek szavalatukért, továbbá a dalegylet Vida Karoly karnagy vezényletével, és az új-fehértói dalegylet, mint vendég, kik pompásan összetarulva énekelték el néhány népdalt: A hangverseny után a fiatalok jó kedvvel hozzáfogtak a tánchoz, noha alig lehetett a nagyteremben mozogni, olyan sokan voltak. A mulatság csak a hajnali órákban ért véget.

Színház.

Szathmáry Árpád vendégjátéka.

Szatyri ur vendégjátéka alkalmából igen hálás dolog volna elmélkedni a művészet erejéről, mely hevíti — magával ragadja a közönséget s hathatósan fokozza érzékét a művészi szép iránt. Az eredmény azonban az lenne, hogy ezredik alkalommal konstataálnák, miszerint Szathmáry Árpád eltávozását pótolhatatlan irt hagyott a debreczeni színtársulatban. Mikor a miénk volt, csak dícsértük s igyekeztünk meleg szeretettel körülvenni, most, hogy mint vendéget tiszteljük rokonszenvünk megkétszereződött.

Aszalai uram régi jó szerepe Szatyri urnak. Nagy volt benne tegnap is. Közvetlen az utolsó szöveg kidolgozott alakítása óriási hatást keltett — s tomló tetszészaj jutalmazta művészetét.

Az első felvonásban valóságos tüntetés folyt le mellette. Mikor a színen megjelent, felzúgott a lelkes taps, földszintről, páholyból hangzott a szívből jövő üdvözlés:

— Éljen Szathmáry Árpád, éljen Szatyri ur!

Szatyri ur meghatottan köszönte meg a zajos óvációt, észre sem vette, hogy a zenekarból hatalmas ezüstkoszorút nyujtanak feléje, melylyel tisztelő pályatársai lepték meg. A koszorú átadása után még hatalmasabb erővel zúgott a taps. Szatyri ur a kicsordult könyeket törölgette, pár percig nem tudott szólni — de csakhamar leküzdte a megindulást — s »játszott«.

Még két este lesz alkalmunk művészetében gyönyörködni.

Balmaz-Ujváros diadala.

B.-Ujvárosban nagy dolog készül. Olyasmiben lesz a jó szomszédok része, a mitől bennünket debreczenieket megfosztott a polgármester tiltó rendelete. Aranyossy József színigazgató, ki most B.-Ujvárosban ültötte fel Thália templomát, e l o d a t j a a »Teknősbéka« színtérembe, mint villan meg egyik másik színházi habitué szemébe hirre s kérdegeti mikor lesz a nagy nap. Az újvárosi Teknősbéka előadása pénzügyi szempontból is pompás dolog lesz.

Fogadni mernék rá, hogy Debreczenből ez alkalommal külön vonat fog Ujváros felé indulni — telve kíváncsi színházlátogatóval, a kiket hevíti a tudat, hogy a Teknősbéka előadásával pompás delikatesben lesz részük. Szóval Balmaz Ujváros lelőzte Debreczert — s valjuk meg az igazat van oka vele büszkélkedni.

A békekötési iratok.

A B. melléklet folytatása.

6. A 147. §-ban említett 10 napi idő 14 napra kibővítendő.

7. A 150. §. utolsó előtti bekezdéséhez következő mondat csatolandó:

»E 4-dik példányt az illető váro, vagy község lakosai mindenkor megtekinthetik, illetőleg díjtalanul lemásolhatják, vagy lemásolhatják, mire az előjáróság nekik kiváratra időt és alkalmat nyujtani köteles.«

8. A 154. §. 3. bekezdése után 4-dik bekezdésül tétessék:

»Az egyik vagy másik párt bizalmi férfainak kívánatára az a kérdé, hogy melyik tartózkodási hely, melyik pártnak jusson, sorshúzás útján döntendő el.«

Ugyan-e §. 3. bekezdéséhez a következő szavak teendők:

»Ha a választási elnök a választók és a szavazatszedő küldöttségek közt fenntartandó összeköttetés céljából külön bizalmi férfiakat alkalmaz, ugy ezek minden pártból egyenlő számban és egyenlő jogokkal az előbb említett bizalmi férfakkal egyenlőleg nevezendők ki. — A mennyiben a választók igazolványokkal láttatnának el, ilyen igazolvány hiánya sem a szavazatszedő küldöttségekhez való megjelenéseknek, sem a szavazat beadásának és érvényességének akadályául nem szolgálhat.«

9. A 156-dik §. utolsó előtti bekezdése helyett:

»Bizalmi férfiak csak az ugyanazon törvényhatóság területén lakó egyének közül jelölhetők.«

10. A 162-dik §. 4-dik bekezdése helyett:

»A vizsgálat eredménye fölött első fokon a közig. bizottság fegyelmi választmánya; másodfokon a belügyminiszter; a választási elnök, vagy küldöttségi elnökre vonatkozólag pedig másodfokon a közigazg. bíróság határoz.«

11. A 167. §. helyébe a következő szöveg teendő:

»Állami és törvényhatósági közhivatalnok; a rendezett tanácsú városok polgármestere és rendőrkapitánya és a községi jegyző (kör) nem vehet részt politikai gyűlések összehívásában, nem lehet azoknak elnöke vagy jegyzője és tőlük megbízást el nem fogadhat, nem vehet részt a képviselőjelöltek körutazásában, továbbá valamely hatáskörébe eső cselekménye vagy mulasztása, illetőleg ezekre vonatkozó ígérete vagy fenyegetése által, vagy általában hivatali állásának felhasználásával valamely választott bizonyos jelölt mellett vagy elleni szavazásra, vagy a szavazástól való tartózkodásra nem bírhat; nem rendezheti és nem működhet közre az egyik vagy a másik párt választóinak összeszedésénél és a választás serekhelyére vezetésénél, a csendőrség, rendőrséget, vagy fegyveres erőt más célból, mint a csend és rend fenntartása és a választói jog szabad gyakorlásának oltalma érdekében (3. §. 11. pont) igénybe nem veheti, sem pedig az azok felletti rendelkezési jogot másra, mint hatósági közegre sem egészen, sem részben át nem ruházhatja, végre a hivatali feljebbvaló a neki alárendelt köztisztviselőt nem utasíthatja arra nézve, hogy melyik jelöltre szavazzon, vagy ne szavazzon, hogy szavazati jogát egyáltalán és mikor gyakorolja vagy a szavazástól tartózkodjék, vagy hogy befolyását valamely más módon az egyik vagy a másik jelölt mellett vagy ellen, vagy a választóknak a szavazástól való tartózkodása érdekében érvényesítse.

12. A 168. §. következő szövegben alapítandó meg:

»Azon közhivatalnok, illetőleg rendezett tan. városi és községi hivatali alkalmazottak ellen, ki a választási törvényeket, különösen jelen törvény intézkedéseit és az ezekre alapított hatósági intézkedéseket megsérti, mennyiben cselekvése vagy mulasztása súlyosabb beszámítás alá nem esik, fegyelmi eljárásnak van helye.«

A közig. tisztviselők s a rend. tan. városi s községi hivatali alkalmazottak ellen a választási törvények — különösen jelen törvény — ez az erre alapított intézkedések alapján felmerülő fegyelmi ügyekben a vizsgálat elrendelése és végrehajtása és a viz-

gálat eredménye feletti határozathozatal, jelesül a fegyelmi hatóságok tekintetében a 162. §-ban foglalt intézkedések szolgálnak szabályul.

Ezen szakasz intézkedései a bírakra és bíróságokra nézve fennálló fegyelmi törvényeket és szabályokat nem érintik.

13. Az 1878. V. tc. 181 és 187 §-ban foglalt határozatok alkalmas módon a választási elnökökre kiterjesztendők, hogy súlyosabb vétés esetén ezek is büntetőjogi felelősség alatt álljanak. Ezek törvényhatóság pl. a következő új 169. §. beillesztésével:

169. §. Az 1878. V. tc. 181. §-a a következőleg egészített ki:

Az a választási, illetőleg szavazatszedő küldöttségi elnök vagy helyettes elnök, aki a választási törvények és különösen jelen törvény intézkedéseit akár cselekvése, akár mulasztása által azzal a szándékkal szegi meg, hogy a választási eredményt az egyik vagy másik jelölt részére biztosítsa vagy meghiúsítsa, 6 ezer koronáig terjedhető pénzbírsággal és politikai jogainak megfelelő időtartamra való felfüggesztésével büntetendő.

Ha pedig a választási elnök a választási törvényekbe ütköző, olyan súlyosabb beszámítás alá eső intézkedéseket tett, melyeknek kétségtelenül célja a választási eredmény módosítása, vagy meghiúsítása képezi, vagy ha ezen célokból a csendőrség, rendőrség vagy katonaság feletti rendelkezést egészen vagy részben másra, mint hatósági közegre ruházta át, a kiszabandó pénzbírságon és politikai jogainak felfüggesztésén felül 6 hónap terjedhető fogsággal is büntetendő.

(Vége köv.)

IRODALOM.

Márczius 15.

Beléptünk abba a hónapba, amelyben a tavasz kezdete, a nap és éj egyenlősége napján van, naptárilag jelezve. Az időjárás szépsége és télen olyan volt, hogy a midőn Februárban az enyhe légmérséklet a fákat rugyészre csalta: a most beállott hideg tartósságról nem tudjuk következtetni és meghatározni, hogy vajon beáll-e a hóban természetileg is a tavasz.

Az ember verforrásában a történelem bizonyítása szerint a Március hó bizonyos pezsdülést szokott előidézni. Nagy világeseemények kezdetének ideje van e hónaphoz kötve.

Hazánk, Nemzetünk modern ujászületésének kezdő napja is az 1848. Marc. 15-ike. Eljön-e a természeti tavasz rendes idejére, nem tudjuk; hanem amaz első dicő Marc. 15-ikének 51-ik évfordulója bizonyosan eljön.

És akkor ismét nagy ünnepnapja lesz a hálás kegyeletnek, mindazokra nézve, a kik Magyarország modern ujászületését e Nemzet történetében nagy, rendkívüli horderejű eseménynek ismerik és tartják.

A függ. és 48-as párt tagjai bizonyosan megszentelik a »Szabadság, egyenlőség, testvériség« születésének 51-dik évfordulati ünnepét.

Ennek az ünnepnek egyik kiváló és tanulságos aktusa, sok helyen, óhajandó, hogy mindenütt — ama nagy nap történetének felővasasokban adható történeti ismertetése. Erre a célra igen jó szolgálatot tesz ily című füzet:

»Márc. 15-ike«, amelyet az 1898-iki felszázados emlékünnepre irt — r. (Bartha Mór) most a »Debreczen« pol. és társadalmi naplap f. szerkesztője. — Ára a füzetnek 30 kr.

Ugyanezen szerzőtől jelentek meg: A »magyar agrárszocializmus« társadalmi és közgazdasági tanulmány. Ára a füzetnek 50 kr.

»Emlékezés« gyakorló lelkészi pályárra rendkívüli esetekre irt és elmondott lelkészi dolgozatok. Ára füzeve 1 frt, diszes arany kötetben 1 frt 50 kr.

Sajtó alatt van és jövő héten márc. 8-ikára sajtót elhagyja és színes borítékban fűzve megjelenik.

„Bánffy párti masszag” — felelet Esteri Endre „A szélsőbal bukása” cz. paskillára. Ára 20 kr.

Mindezen fűzetek és kötetek megrendelhetők — együtt vagy külön — a felelős által árban szerző lakásán (Debreczen C. apóca 52 szám, vagy a „Debreczen” politikai napilap szerkesztői irodájában (főpostával szemben) s a küldés azonnal bérmentesen megértenik.

Bartha Mór, a „Debreczen” politikai napilap felelős szerkesztője.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonátörzs.

feb. 28.

Készletvizet hivatalos árjegyzései a következők

Table with columns: Baza, Ar 100 klg., 100 kilogramm ára. Rows include various grain types like búza, rozs, and árpa.

Min. hekt.-ben Ar kilogram

Table with columns: Baza, Min. hekt.-ben, Ar kilogram. Rows include various grain types like búza, rozs, and árpa.

Sertésvásár.

Kőbányai sertés vásár. Február 28. Már elsődrendű: Öreg nehéz (páronként 400 gron felüli 47-47 1/2 kr. Közép (páronként 300-400 klg. súlyban) 47-47 1/2 kr. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 51-52 krig. Fialat közép (páronként 250-320 klg.) 49-50 krig. Fialat könnyű (páronként 250 klg. terjedősúlyba. 48 1/2-49 krig. Szerbiai: nehéz (páronként 260 klg. súlyban) 48-49 krajczárig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) 48-49 1/2 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedősúlyban) 48-48 1/2 krajczárig. Sertésleltétel: 1899. évi feb. 26-án volt készlet 29.171 darab, 1899 feb. 27-én felhajtott 167 drb, 1899 feb. 27-ik napján elszállított 437 darab, 1899 feb. hó 28-ik napjára maradt készlet 28.901 darab. — A hizott sertés üzletmozgása kelemes.

CSARNOK.

A rendőrkapitány ur párbaja.

— Humoros regény. —

Írta: Mocsáry Miklós.

XI ik fejezet. (23.)

A bál.

Köbi felolvasását több ízben szakította meg az elismerés nyilatkozata a taps és éljenek. — Egyes részleteknél hangosan kacsagtak.

Mikor bevégezte perczekig hangzott a taps, a miniszter is elismerését nyilvánította és a két lép szerkesztője valóságos ostrom alá fogta Köbit, hogy a kéziratot a maga számára nyerve meg. — Köbi vonakodott átengedni.

— Azután ne maradjanak adósok a honoráriummal, mint mindig!

— Kérem, mid i j j a z o t t belmunkatársakból, kezdte mondani a Tükör szerkesztője, — ... szerkesztőséget szerveztünk. Közleményeink utra kelnek, folytatta a „Hirharsona” szerkesztője s ez utóbbiban neki igazá is volt.

— Jól van jól kérem szerkesztő uraim állítólag én is egyike vagyok ezen díjazott belmunkatársak, de pénzt látiam.

— Tessék szivar! És két oldalról is kialszták.

Köbinak bele kellett nyugodni a változhatlanba és a kéziratot a „Hirharsona” szerkesztőjének adta át, ki mégis saivar könyv, potyapeldány alakjában elégtette ki igényeit, bár itt is megtörtént, hogy a várt s neki járó lapok hetekig se jöttek meg. (Állítólag meglették reklamával Hm!)

— A műsor következő száma következett.

A rendőrkapitányne enekelt egy olasz dalt, utánzóhatlan kiéjtással.

Bár a szöveg után itelve szomorú tárgy volt ez, mégis sokan nevettek. A rendőrkapitányne olvadozó tekinteteket vetett köröskörül, de a czélpont a baró hiányzott. — Így meg kellett elégednie pár tart. tíz ur l.

Most a program szerint Lágyfuvalmi Lengeszél Zefir szavallatának kellett volna következnie. — De se a valódi, se az álbaró nem volt található. Valahogy előránjták a buffetből (ide menekült a komplikálás elől) Tobiást s hívták győjön gyorsan szavalni, mert a rendőrkapitányne már harmadszor ismételt egy dalt (mert csak azt az egyet tudta) a nélkül, hogy valakit érdekeltne. — Tóbiás nagyon meg volt lepelve, de mi telhetett tőle, ha mar színész volt szavallnia kellett. Szerencsére tudott egy darabot még az önképzőkörökből és ez P e t ő fi Örültje volt.

Fellépett tehát a pódiumra s színészi pózokkal kezdé:

— Mit háborgattok? Takarodjatok innen! mit ha szó szerint is veszünk, igazat kell neki adnunk, annyi változatos kalandon e-eitt egy nap alatt. — De a patbos kis-sé hamis volt s a hátulsó sorokban mosolyogtak.

Tóbiás mindvégig tovább egy szenvedélyes hangot használt. Azért mégse hitte volna senki, hogy olyan hatással szondatainak, — mint azt látni fogjuk. — Mikor odaért: „le-ások a föld közepéig!” kitört a tapsvihar, több koszoru. köztök egy kolbász-, szafaladé-és virsliből — elmésen kombinálva hullott labai elé.

Tóbiás hajlongott és pár szóval akarta megköszönni az elismerést, mikor is olyasmi történt, mi elfojtottaajkán a szót és gyors futásra készte nemcsak őt, hanem az egész fényes gyülekezetet.

A miniszter megörült. Felkapta a széket, a melyen ült s megcsóválta feje fölött, mely harcziás mozdulatnak pár női (ál-) haj lett veszte. Azután a mellette ülőket kezdte verni.

A helyett, hogy a dühöngőt lefogták volna páran, fejvesztve rohant minden egyes a kijáratok felé.

A miniszter felkapta a székeket s egyenként dobálta utánuk. Ezen művelettel elérte azt is, hogy a fősillart leverte s a tükröket bezuzta. A repülő székek pár emberen érzékeny, bár nem veszedelmes nyomokat hagytak, de ez is elég volt arra, hogy mindenki a kijáras felé tolongjon.

A hogy ez szerencsésen megtörtént, bebecsukták az ajtókat és a miniszter, mint a kiveret kan győztesen állott a terem közepén a roncok közepette.

Egy páran, kik az ajtót vigyázták, néha betekintettek, hogy ott van-e még, de hirtelen visszakapták a fejüket, mely alkalmas cél-táblául szolgált egy röpitett széknek.

Mások félrehuzatták a harangokat és egy rövid negyedóra alatt óriási tömeg verődött össze a szálló előtt.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

„Dea” Helyben. „Az öreg tölgyfa” cz. versét átadjuk a szerk. szolgának, hogy nevének megfelelően betűzeljen vele. A fallácum hominum spem arra enged következtetni, hogy ön még valahol a gymnasiumban faragja a padot. Verséből közöljük e sort:

„Látom mint s ü j e d [?], hogy Benne egy ifju ül. Nem bizva semmiben, Gond között egyedül.”

Minek ül ott a szerencsétlen, ha s ü j e d? Ha szerkesztőségünket a jövőben hasonlókkal felkérési, legyen elkészülve a legrosszabbra.

Vajda Károly urnak Helyben. Sorsjegye 500 koronát nyert.

Fisch I-os Budapest. Versedet lapunk tegnapi napelötti számában leköztöltük. Hangulatos, ügyes költemény, a mely bizonyítja, hogy van benved költői véna. Ha máskor is felkeresel bennünket verseiddel, szivesen adunk helyt azoknak. Üdvözlét.

K. A. Helyben. Ön téved. Lapunkban a színházi kritikákat f. m. jegy alatt nem Fenyéri Mór, hanem belmunkatársunk Farkas Mihály írja.

Id. D. Z. Ugyan ugyan, hová gondol? Rossz helyre czimezte versét, melynek egyik strophája illetéktelenül hangzik:

Fekete hajfűrtid hullámtengerében Elveszett nyugalمام, s boldogságom vélem, Komoran ragyogni.

Igazán? ne tréfáljon! Máskor az ehcz hasonló verseteket tessék a szolgának nevére beküldeni, a ki tudni fogja, mi a kötelessége.

Nyilt-tér.

Tisztelet az érdemnek!

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak, Neunkirchen, Bécs mellett, Altonából 1897. aug. 11-iki kelettel írják:

Már 70 éves vagyok és 10 év óta csukló rheumatismusban szenvedek, épu gy hámorhoidalgöresben és nem találtam segítséget. Csakis az ön Wilhelm-féle antiarthitikai és antirheumatikus vértisztító teája 3 hét alatt meggyógyított szenvedésemtől. Önnek és a grófnénak, kinek tudósítását az újságokban olvastam, legjobb köszönetemet mondom.

Teljes tisztelettel Ackermann Kristóf, magánzó, Altona, Hamburg mellett, Reichenstrasse 6.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Debreczen sz. kir. város erdőhivatala.

319 szám. 1899.

Hirdetés.

Az epreskerti faraktárban 8 m. öl. ölkaró, továbbá kiselejtezett:

Table with columns: Quantity, Price. Rows include 3 metres 180 drb., 4 metres 90, különböző hosszufa 300, szánka talp 3, lépcső fa 1.

Összesen 574 drb.

Szerszám és épületi fa Márczius hó 8-án szerdán d. e. 9 órakor árverésen el fog adatni.

Debreczen, 1899. évi márcz. hó 1.

